

Baggrund for oversigt over digitale værktøjer til den bæredygtige byggeproces

Målgruppe

Oversigten er særligt tiltænkt den mere uerfarne aktør, der har brug for enten inspiration eller overblik over muligheder for at løse et specifikt problem inden for den bæredygtige byggeproces. Men oversigten kan lige så høj grad bruges af f.eks. den mere erfarne aktør, der vil afsøge et større spektrum af værktøjer, teknologileverandører der vil have et overblik over landskabet af digitale værktøjer eller andre interesserede parter.

Metode

Oversigten er fremkommet på baggrund af følgende aktiviteter:

- Bearbejdning af resultater fra åben workshop på Circular Build Forum 2023 med lignende fokus og titlen "Digitalisering af byggeriet er nødvendigt - hvor langt er vi?"
- Supplerende desk research
- Interview med fagpersoner på særlige nicheområder - herunder drift, udførelse, underentrepriser mm.
- Åben brancheworkshop med deltagelse af ca. 30 praktikere fra hele værdikæden (afholdt 13.04.2023)
- Branchedialog med repræsentanter for udvalgte videns- og brancheorganisationer (afholdt 27.04.2023)

Afgrænsning

Der er sat fokus på at finde værktøjer der er udbredte, delvist kendte eller i det mindste afprøvede i den danske byggebranche. Der er medtaget både kommercielle produkter og ikke-kommercielle værktøjer i oversigten.

Digitale værktøjer og bæredygtig byggeproces

Det er svært at lave en præcis afgrænsning af det overordnede fokus: digitale værktøjer til den bæredygtige byggeproces. Det er forsøgt at foretage en pragmatisk afgrænsning med udgangspunkt i de værktøjer der er fundet gennem undersøgelse og med henblik på at skabe en relativ let forståelig oversigt.

I forhold til hvad man kan kalde "et digitalt værktøj" er det valgt at trække en nedre grænse ved skabeloner i et digitalt redigerbart format. Det er desuden forsøgt at zoome ind på de værktøjer der målrettet adresserer en eller flere dele af den bæredygtige byggeproces.

Bæredygtige byggeprocesser kan defineres som de processer eller delprocesser i et projekt, som støtter op om en målsætning eller ambition om at opnå et vist niveau af bæredygtighed.

Dog vil arbejdet med bæredygtighed i et byggeprojekt ofte vil være udtryk for et generelt fokus og en helhedstankegang. Derfor vil det arbejde også typisk være integreret i en række processer og værktøjer der kan betegnes som helt generelle for et projekt og derfor også tjener flere andre formål - f.eks. almindelig projektledelse, optimering af konstruktioner, økonomistyring, beregning af energiramme, IKT m.m.

Det er således svært helt at adskille bæredygtig byggeproces og værktøjer hertil fra den "almindelige" byggeproces og dens værktøjer. Desuden er det på ingen måde alle dele af arbejdet med bæredygtighed, der findes specifikke værktøjer til.

Som det ser ud lige nu, lader udvalget af værktøjer til at være betinget af hvilke temaer inden for bæredygtighed der er mulige at kvantificere og hvilke temaer og behov der har en vis modenhed i byggeriet. De mange værktøjer til LCA et godt eksempel herpå.

Det er desuden værd at være opmærksom på, at de fleste nævnte værktøjer vil kræve en del proces uden om selve værktøjet for at have en reel indflydelse på om et projekt lever op til målsætninger om mere bæredygtighed eller ej. Det er således svært helt at adskille værktøjer og proces.

Et nedslag i tiden

Igen med et pragmatisk udgangspunkt er det valgt at fokusere på, hvad man kan kalde et tidstypisk billede af hvad der betragtes som aktuelle emner i den bæredygtige byggeproces. Det er klart at visse temaer som f.eks. energirammeberegning eller analyse af indeklimate er tæt forbundet med en bygnings samlede niveau af bæredygtighed.

Men her i denne sammenhæng tillader vi os at tolke den bæredygtige byggeproces som et begreb der dækker over, at vi er i gang med en udvikling mod bæredygtighed i byggeriet. Vi ser det sådan, at der er visse aktuelle udfordringer vi er i gang med at løse lige nu eller står lige overfor at skulle løse - mens andre dele af den udvikling er noget vi til dels har løst, og som til dels allerede er blevet integreret i lovgivning og er blevet en del af den almindelige byggeproces.

Denne oversigt fokuserer på de aktuelle værktøjer, som hjælper os med at løse mere aktuelle udfordringer. Og derfor er værktøjer til håndtering af mere traditionelle emner som f.eks. energirammeberegning eller analyse af indeklimate ikke er medtaget i denne oversigt. Igen kan vi have ramt ved siden af på nogle områder, og vi vil meget gerne høre jeres feedback via info@contechlab.dk.